

Sygn. akt II AKa 269/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 września 2016 r.

Sąd Apelacyjny w Gdańsku II Wydział Karny

w składzie:

Przewodniczący: SSA Alina Miłosz-Kloczkowska

Sędziowie: SSA Krzysztof Ciemnoczołowski (spr.)

SSA Jacek Pietrzak

Protokolant: stażysta Arkadiusz Wypych

przy udziale Prokuratora Prokuratury Okręgowej w Gdańsku Janusza Krajewskiego

po rozpoznaniu w dniu 28 września 2016 r.

sprawy

skazanego R. S.

na skutek apelacji wniesionej przez obrońcę skazanego

od wyroku łącznego Sądu Okręgowego w Bydgoszczy

z dnia 20 czerwca 2016 r., sygn. akt **III K 43/16**

I. utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok,

II. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adw. A. K. - Kancelaria Adwokacka w G. - kwotę 147,60 (sto czterdzieści siedem 60/100) złotych brutto tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej skazanemu R. S. z urzędu w postępowaniu odwoławczym;

III. zwalnia skazanego od wydatków postępowania odwoławczego, obciążając nimi Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy rozpoznawał sprawę w przedmiocie wydania wyroku łącznego wobec R. S. skazanego prawomocnymi wyrokami:

1. Sądu Rejonowego w Bydgoszczy z dnia 27 lipca 2000 roku w sprawie o sygn. akt IV K 19/00 za przestępstwo z art. 280 § 1 kk popełnione w dniu 17.09.1999 r. na karę 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem wykonania na okres 4 lat oraz karę grzywny 20 stawek dziennych po 30 złotych jedna stawka. Wykonanie kary pozbawienia wolności zarządzono postanowieniem z dnia 18.12.2002 r., następnie postanowieniem SO w Bydgoszczy z dnia 31.0.2006 r. warunkowo zwolniono z okresem próby do dnia 31.08.2008 r., grzywnę wykonano w dniu 27.03.2002 r,

2. Sądu Rejonowego w Bydgoszczy z dnia 14 listopada 2001 roku w sprawie o sygn. akt IV K 652/01 za przestępstwo z art. 189 § 1 kk popełnione w dniu 27 stycznia 2001 roku na karę 1 roku i 4 miesięcy pozbawienia wolności, za

przestępstwo z art. 158 § 1 kk popełnione w dniu 27 stycznia 2001 roku na karę 1 roku pozbawienia wolności, za przestępstwo z art. 190 § 1 kk popełnione w dniu 27 stycznia 2001 roku na karę 8 miesięcy pozbawienia wolności, połączone w jedną łączną karę 2 lat i 8 miesięcy pozbawienia wolności, zaliczono okres rzeczywistego pozbawienia wolności od 29.01.2001 r. do 14.11.2001 r., postanowieniem SO w Bydgoszczy z dnia 31.08.2006 r. warunkowo zwolniony z okresem próby do dnia 31.08.2008 roku,

3. Sądu Rejonowego w Bydgoszczy z dnia 30 maja 2007 roku w sprawie sygn. akt XVI K 1241/07 za przestępstwo z art. 178 a § 1 kk na karę 2 lat pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem wykonania na okres 5 lat, grzywnę na podstawie art. 71 § 1 kk w wysokości 50 stawek dziennych po 20 złotych jedna stawka, środek karny w postaci zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych na okres 7 lat, środek karny w postaci świadczenia pieniężnego w kwocie 1.000 złotych, z zaliczeniem okresu pozbawienia wolności od 28.05.2007 r., 29.05.2007 r. i 30.05.2007 r. na poczet kary grzywny i podanie wyroku do publicznej wiadomości; postanowieniem z dnia 22.03.2010 r. zamieniono karę grzywny na zastępczą karę pozbawienia wolności,

4. Sądu Rejonowego w Bydgoszczy z dnia 20 października 2008 roku w sprawie o sygn. akt IV K 3/08 za przestępstwo z art. 280 § 1 kk popełnione w dniu 13.11.1999 r. na karę 2 lat pozbawienia wolności oraz za przestępstwo z art. 278 § 1 kk popełnione w dniu 13.11.1999 r. na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności, połączone w karę łączną w wymiarze 2 lat i 2 miesięcy pozbawienia wolności, z zaliczeniem okresu rzeczywistego pozbawienia wolności od 14.11.1999 r. do 13.03.2000 r.

5. Sądu Rejonowego w Bydgoszczy z dnia 25 stycznia 2013 roku w sprawie o sygnaturze akt IV K 709/11 za przestępstwo z art. 13 § 1 w zw. z art. 279 § 1 kk i w zw. z art. 64 § 1 kk popełnione w dniu 20.10.2009 roku na karę 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności,

6. Sądu Okręgowego w Bydgoszczy z dnia 5 kwietnia 2013 roku w sprawie o sygnaturze akt III K 206/10 za przestępstwo z art. 279 § 1 kk w zw. z art. 286 § 1 kk w zw. z art. 270 § 1 kk w zw. z art. 11 § 2 kk w zw. z art. 12 kk w zw. z art. 64 § 1 kk popełnione w dniach 4.09.2009 r. i 08.09.2009 r. na karę 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności oraz na mocy art. 33 § 2 kk karę grzywny w wymiarze 30 stawek dziennych po 20 złotych jedna stawka oraz za przestępstwo z art. 280 § 2 kk w zw. z art. 64 § 1 kk popełnione w dniach 28.07.2009 r., 03.09.2009 r. na karę 4 lat i 9 miesięcy pozbawienia wolności oraz na mocy art. 33 § 2 kk karę grzywny w wymiarze 50 stawek dziennych po 20 złotych jedna stawka, połączone w jedną karę łączną w wymiarze 5 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności oraz łączną karę 70 stawek dziennych grzywny po 20 złotych jedna stawka, zasądzone odszkodowania na rzecz pokrzywdzonych, zaliczono okres rzeczywistego pozbawienia wolności od 17.11.2009 r. do 13.07.2010 r. oraz od 15.07.2010 r. do 19.03.2012 r.; karę grzywny postanowieniem z dnia 26.06.2015 r. zamieniono na zastępczą karę pozbawienia wolności,

7. Sądu Rejonowego w Bydgoszczy z dnia 10 lipca 2014 roku w sprawie o sygnaturze akt IV K 580/12 za przestępstwo z art. 245 kk w zw. 64 § 1 kk popełnione w dniu 04.09.2010 r. na karę 1 roku pozbawienia wolności.

Wyrokiem z dnia 20 czerwca 2016 roku, III K 43/16, Sąd Okręgowy w Bydgoszczy orzekł:

1. na podstawie art. 572 k.p.k. umorzył postępowanie co do wydania wyroku łącznego obejmującego wyroki opisane wyżej w pkt 1, 2, 3, 4,

2. na podstawie art. 569 § 1 k.p.k. w zw. z art. 85 k.k. i art. 86 § 1 k.k. w brzmieniu obowiązującym w dniu 30 czerwca 2015 roku w zw. z art. 19 pkt. 1 ustawy z dnia 20 lutego 2015 roku o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z dnia 20 marca 2015r., poz. 396) w miejsce kar pozbawienia wolności orzeczonych wyrokami:

- a. Sądu Rejonowego w Bydgoszczy z dnia 25 stycznia 2013 roku w sprawie o sygnaturze akt IV K 709/11,
- b. Sądu Okręgowego w Bydgoszczy z dnia 5 kwietnia 2013 roku w sprawie o sygnaturze akt III K 206/10,
- c. Sądu Rejonowego w Bydgoszczy z dnia 10 lipca 2014 roku w sprawie o sygnaturze akt IV K 580/12,

wymierzył skazanemu R. S. karę łączną w wymiarze 7 lat pozbawienia wolności,

2. na mocy art. 577 k.p.k. i art. 63 § 1 k.k. na poczet wymierzonej powyżej łącznej kary pozbawienia wolności zaliczył skazanemu okres rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie Sądu Okręgowego w Bydgoszczy z dnia 5 kwietnia 2013 r. sygn. akt III K 206/10 w okresie od 17.11.2009r. do 13.07.2010r. oraz od 15.07.2010r. do 19.03.2012r.,

3. w pozostałym zakresie orzekł, iż połączone wyroki podlegają odrębnemu wykonaniu,

4. kosztami postępowania w sprawie wydania wyroku łącznego obciążył Skarb Państwa,

5. na podstawie art. 22⁵ ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych oraz § 11 ust. 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych zasądził od Skarbu Państwa na rzecz r. pr. J. S. kwotę 295,20 zł. tytułem nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej skazanemu z urzędu.

Apelację od powyższego wyroku wniosła obrońca skazanego, która zaskarżyła go w zakresie punktu 2, zarzucając rażąco niewspółmierność kary łącznej pozbawienia wolności w relacji do celów kary łącznej, które ta winna spełniać w zakresie prewencji szczególnej i społecznego oddziaływania. W konkluzji apelująca wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez wymierzenie skazanemu kary łącznej z zastosowaniem pełnej absorpcji, względnie o znaczne obniżenie wymierzonej kary łącznej z zastosowaniem zasady asperacji zbliżonej do absorpcji, ewentualnie o uchylenie wyroku w zaskarżonej części i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Apelacja nie zasługiwała na uwzględnienie.

Wbrew stanowisku obrońcy, kara łączna wymierzona skazanemu nie jest rażąco niewspółmiernie surowa. W judykaturze i doktrynie powszechnie przyjmuje się, że rażąca niewspółmierność kary, o jakiej mowa w art. 438 pkt 4 k.p.k., nie dotyczy każdej różnicy w ocenie surowości lub łagodności kary między sądem orzekającym a sądem odwoławczym, lecz jedynie niewspółmierności wyraźnej, oczywistej, widocznej już na pierwszy rzut oka. W niniejszej sprawie niewątpliwie nie doszło do tego rodzaju dysproporcji.

Sąd odwoławczy w pełni aprobuje motywy wymierzenia kary łącznej zgodnie z zasadą asperacji, przedstawione na s. 7-11 uzasadnienia zaskarżonego wyroku. Sąd pierwszej instancji słusznie dostrzegł, że skoro między pozostającymi w zbiegu przestępstwami nie zachodził ścisły związek przedmiotowo-podmiotowy i czasowy, a postawa skazanego nie rokuje jednoznacznie na poprawę, to nie wystąpiły podstawy do zastosowania absorpcji (s. 8 uzasadnienia). Organ ten prawidłowo ocenił również okoliczności, wynikające z opinii o skazanym, wystawionej przez administrację zakładu karnego, wywiadu środowiskowego przeprowadzonego przez kuratora sądowego oraz informacji o karalności oskarżonego (s. 10 uzasadnienia). Nie sposób bowiem nie dostrzec, iż pomimo generalnie pozytywnej oceny zachowania skazanego w warunkach izolacji, ustalone okoliczności w postaci dwukrotnego wymierzenia kar dyscyplinarnych przez administrację zakładu karnego, niewłaściwego zachowania w miejscu zamieszkania oraz wielokrotnej karalności i różnorodności pozostających w zbiegu przestępstw, stały na przeszkodzie ocenie, iż w tym przypadku proces resocjalizacji zakończył się lub jest bliski zakończenia.

Nie zasługuje na uwzględnienie ocena, zaprezentowana w uzasadnieniu apelacji, zgodnie z którą pomimo braku ścisłego związku czasowego i podmiotowo-przedmiotowego między zbiegającymi się przestępstwami, za wymierzeniem zdecydowanie łagodniejszej kary łącznej przemawiały okres pobytu skazanego w zakładzie karnym oraz pozytywna opinia z jednostki penitencjarnej. Jak bowiem wskazano wyżej, okoliczności te nie były jedynymi, brany pod uwagę przez Sąd Okręgowy przy wymiarze kary łącznej. Co więcej - opinia z zakładu karnego nie była nieskazitelna (ze względu na wymierzenie kar dyscyplinarnych), a opinia z miejsca zamieszkania wskazała na takie elementy zachowania skazanego (wszczynanie awantur i kłótni, konieczność monitorowania zachowania), w świetle

których nie sposób było uznać, że środowisko wolnościowe może dać skazanemu podłoże dla rzeczywistej i trwałej poprawy zachowania.

W świetle powyższych okoliczności nie sposób zgodzić się z obrońcą, że skoro proces resocjalizacji skazanego w zakładzie karnym przebiega prawidłowo (o czym świadczyć ma powoływana wcześniej opinia), to cele kary łącznej zostaną osiągnięte także w przypadku obniżenia jej wymiaru. Odpierając powyższą argumentację, sąd ad quem wskazuje na jej wybiórczość, polegającą na wyeksponowaniu jedynie ogólnie pozytywnego wydźwięku opinii z zakładu karnego, z jednoczesnym pominięciem konkretnych okoliczności, które sąd ten przytoczył na poparcie oceny o braku podstaw do sięgnięcia po zasadę absorpcji. Ponadto, gdy weźmie się pod uwagę, że skazany jest sprawcą niepoprawnym, wielokrotnie karanym, to ewentualne obniżenie wymiaru kary łącznej stałoby się formą niezасłużonej przez niego „premi”, co niewątpliwie pogłębiłoby jego wysoki stopień demoralizacji i wywołało w nim przekonanie o co najmniej częściowej bezkarności.

W świetle powyższych rozważań, Sąd Apelacyjny nie podzielił oceny apelującej o wydaniu zaskarżonego wyroku łącznego z uchybieniem, przewidzianym w art. 438 pkt 4 k.p.k. i utrzymał w mocy zaskarżony wyrok na podstawie art. 437 § 1 k.p.k.

O zasądzeniu na rzecz obrońcy z urzędu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu skazanemu orzeczono na podstawie § 4 ust. 1 i 3 i § 17 ust. 5 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz.U.2015. poz. 1801).

O zwolnieniu skazanego od wydatków postępowania odwoławczego orzeczono na podstawie art. 624 § 1 k.p.k., orzekając zgodnie z art. 626 § 1 k.p.k. o obciążeniu nimi Skarbu Państwa. Sąd Apelacyjny uznał, że poniesienie tego obciążenia przez skazanego, będącego osobą pozbawioną wolności oraz nie posiadającą znaczącego majątku ani dochodów, byłoby dla niego zbyt uciążliwe.